

Silesian
University
of Technology

DOCTORAL DISSERTATION

Analysis of biomechanical and bioelectric parameters for the needs of
automation of diagnostics and rehabilitation of patients

Anna ROKSELA

Programme: Industrial Doctoral

Specialisation: Biomedical Engineering

SUPERVISOR

Professor Jarosław Śmieja, PhD

Department of Engineering and Systems Biology

Faculty of Automatic Control, Electronics and Computer Science

Consultant

Michał Mikulski, PhD

Gliwice 2024

Tytuł pracy

Analiza parametrów biomechanicznych i bioelektrycznych na potrzeby automatyzacji diagnostyki i rehabilitacji pacjentów

Streszczenie

Złożoność i wyzwania w procesie leczenia pacjentów, nieodłącznie związane z obecnym stanem rehabilitacji i fizjoterapii, podkreślają kluczową rolę dokładnej oceny, aktywnego udziału pacjenta, przestrzegania wyznaczonych schematów leczenia i ciągłego monitorowania stanu zdrowia w celu uzyskania optymalnych wyników terapii. Podkreśla to ogromną zależność od wiedzy specjalistycznej terapeutów i wyzwania, jakie stwarza zaangażowanie pacjenta w powtarzalne ćwiczenia. Motywacją badań zawartych w niniejszej rozprawie doktorskiej jest pilna potrzeba sprostania tym wyzwaniom w obliczu rosnących wymagań stawianych systemom opieki zdrowotnej na całym świecie oraz potencjałowi zaawansowanych technologii, takich jak uczenie maszynowe i robotyka, w zakresie zrewolucjonizowania diagnostyki i rehabilitacji poprzez automatyzację. Systemy eksperckie, wykorzystujące sztuczną inteligencję w celu automatyzacji procesów diagnostycznych i terapeutycznych, oraz mechanizmy pętli sprzężenia zwrotnego do zastosowań w rehabilitacji są uznawane za obiecujące, ale niedostatecznie zbadane obszary.

W niniejszej rozprawie doktorskiej poruszono istotny problem naukowy: brak jednoznacznych dowodów potwierdzających skuteczność metodologii, ocen i protokołów leczenia w diagnostyce i interwencjach terapeutycznych wspomaganych robotami. Podstawowym celem jest stworzenie podstaw metodologicznych dla zautomatyzowanej platformy eksperckiej, której zadaniem będzie wspieranie, doskonalenie i automatyzacja procesów diagnostycznych i rehabilitacyjnych. Wykorzystując technologie uczenia maszynowego i robotykę, w trakcie badań opracowano mechanizm sprzężenia zwrotnego, który integruje dane z elektromiografii (EMG), momentu obrotowego i pozycji kończyny. Integracja ta ułatwia bardziej obiektywne, skuteczne i spersonalizowane podejście do opieki nad pacjentem. W rozprawie skupiono się na analizie ruchów kończyny górnej, w szczególności zgięcia i wyprostów łokcia, angażujących mięśnie bicepsa i tricepsa, podczas oceny izokinetycznej siły mięśniowej, a także testów spastyczności i sztywności mięśni. Ponadto zbadano zastosowanie biofeedbacku EMG dla mięśni dna miednicy w ramach telerehabilitacji oraz przeanalizowano skuteczność wykorzystania ruchu wyzwanego z poziomu sygnału EMG w rehabilitacji stawu kolanowego przy użyciu robota rehabilitacyjnego.

Metodologia koncentruje się na wyborze znanych parametrów bioelektrycznych i biomechanicznych oraz weryfikacji ich skuteczności i obiektywności w zastosowaniach diagnostycznych i terapeutycznych za pomocą technik wspomaganych robotem. Celem tych badań jest wypełnienie luki w dowodach dotyczących skuteczności interwencji diagno-

stycznych i terapeutycznych wspomaganych robotami, proponując nowatorskie podejście łączące postęp technologiczny z praktykami klinicznymi w celu poprawy wyników rehabilitacji pacjentów. Rozprawa potwierdza swoje hipotezy poprzez szeroko zakrojone oceny, porównanie grup kontrolnych i grup eksperymentalnych, pod kątem testów siły mięśni i oceny spastyczności mięśni u osób zdrowych i osób po udarze mózgu, a także badanie skuteczności telemedycyny w rehabilitacji nietrzymania moczu i terapii ruchowej wyzwalanej EMG w rehabilitacji stawu kolanowego po udarze. Badania te koncentrują się na wykorzystaniu danych elektromiograficznych (EMG), momentu obrotowego i położenia kończyny w celu uzyskania parametrów biomechanicznych i bioelektrycznych dla obiektywizacji diagnostyki. Zastosowanie algorytmów uczenia maszynowego, pozwoliło na obiektywną ocenę i rozróżnienie osób zdrowych od osób chorych. Natomiast, dostosowanie ćwiczeń rehabilitacyjnych w oparciu o mechanizm pętli sprzężenia zwrotnego pozwoliło uzyskać statystycznie lepsze wyniki testów po przeprowadzonej terapii.

To kompleksowe podejście nie tylko potwierdza potencjał metod wspomaganych robotem, opartych na analizie parametrów biomechanicznych i bioelektrycznych w automatycznych procesach diagnostycznych i terapeutycznych, ale także rozwija dziedzinę inżynierii biomedycznej, zapewniając ramy metodologiczne dla przyszłego rozwoju zautomatyzowanej opieki nad pacjentem.

Słowa kluczowe

analiza i przetwarzanie sygnałów EMG, robot rehabilitacyjny, neurorehabilitacja, automatyczna diagnostyka